

Posudek diplomové práce

Marcela Kalašová, Fenomén putování na hradních zříceninách v první polovině 19. století.

Edice a obsahový rozbor tří cestovních deníků Karla Krameria, sv. I, II. Katedra pomocných věd historických a archivního studia FF UK v Praze, Praha 2010, 315 s. vt. 41 přílohy.

Fenomén cestování v minulosti náležel a náleží k jednomu z nejpřitažlivějších témat nejen naší, ale i zahraniční historiografie. Je-li navíc cesta podložena existencí cestovního deníku, nemůže si badatel nic lepšího již přát, zvláště jedná-li se o takový deník, jenž si zaslouží i současné ediční zpřístupnění. V takovém případě se ovšem musí jednat o badatele znalého problematiky, schopného určitého nadhledu, mocného kvalifikovaně pracovat s archivními prameny a především je zvládat z hlediska paleografického (výborné čtení je v těchto případech nejen předpokladem, ale základní podmínkou). Na badatele, respektive badatelku „vyzbrojenou“ výše uvedenými předpoklady měli štěstí deníky Karla Krameria, cestovatele, potomka známého Václava Matěje Krameria, uložené v nezpracovaném fondu v LA PNP.

Vznik deníků spadá do období první poloviny 19. století, tzn. doby, kdy v souvislosti s národním obrozením a romantismem vzrůstá zájem o poznávání vlasti, rozvíjí se cestování po hradech i jejich zříceninách. Mnozí cestovatelé si navíc své dojmy z cest zaznamenávají do svých deníků nejen ve formě textů, ale doprovázejí je i mnohými náčrtky, vyobrazeními. V řadě cestovních deníků tohoto typu jsou však zatím jedinými komplexně zpracovanými deníky texty Karla Hynka Máchy, dílčím způsobem byly zpracovány deníky Jana Evangelisty Konopase a deníky Karla Krameria, které si pro svou rigorózní práci, která vychází z práce diplomové, zvolila Marcela Kalašová.

Rozsáhlá dvousvazková práce je přehledně členěna do několika kapitol, v nichž autorka logicky postupně vystavuje text kapitoly věnované genezi zájmu po navštěvování hradů a jejich zřícenin, představuje jednotlivé zástupce těchto cestovatelů, charakterizuje jejich přístupy a zejména výsledky jejich cest za poznáním. Následující kapitola je již zaměřena na předmětného autora zpracovávaných deníků, Karla Kramerie. Autorka přehledně líčí jeho celoživotní pouť a osudy, v závěru kapitoly je podána exaktní charakteristika Krameriovy písemné pozůstalosti. Hlavní část práce představuje čtvrtá kapitola, v níž se autorka zaměřila na detailní rozbor jednotlivých deníků, a to jak po stránce vnější, tak především z hlediska jejich geneze a zejména obsahu. Poté, respektive po pečlivě zpracované ediční poznámce, následuje edice deníků z let 1814, 1815 a 1818.

Text práce je psán kultivovaným jazykem, čtivý, bez jakéhokoli zbytečného balastu. Vlastní edice je zpracována s příslovečnou archivářskou pečlivostí, kdy se editorka zcela oprávněně vydala cestou transliterace, vhodnější pro zpřístupňování textů tohoto typu (zachování autenticity, možnost využití textu filology, v neposlední řadě koresponduje tento způsob se stávajícími pravidly v německy mluvících zemích, ale nejen tam). Edice je doprovázena kvalitně a maximálně kvalifikovaně zpracovaným vědecko informačním aparátem (poznámky, rejstříky, přílohy – mezi nimi zaslouží pozornost zvláště mapky se znázorněním itineráře cest). Z hlediska vlastního obsahu deníků, ale především s ohledem na zcela nadstandardnímu způsobu zpracování by práce zasloužila publikování. Zde je pouze k úvaze doplnění textu o překlad a vydání ve formě synoptické edice, která by byla přístupna širší čtenářské obci.

Závěr: práci doporučuji k obhajobě při rigorózním řízení.

doc. dr. Ivana Ebelová, CSc.

V Praze dne 2. dubna 2009